

Fylkesmannen i Vestland
Njøsavegen 2
6863 LEIKANGER

Deres ref.:

Vår ref.: 21/1000

Vår dato: 23.02.2021

Saksbehandler: Ann Helen Valderhaug //
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Henvendelse vedrørende praksis med inntil-vedtak

Vi viser til henvendelser fra Statsforvalteren i Vestland datert 11.12.20 og 18.12.20.

Henvendelsene gjelder Arbeids- og velferdsdirektoratets presisering av at praksisen med «inntil-vedtak» er i strid med gjeldende regelverk, som gjort rede for i informasjonsmail av 8.november og som publisert på Navet.

Presiseringen er gjort på bakgrunn av at Arbeids- og velferdsdirektoratet vurderer at en person som får innvilget økonomisk stønad har rett til samtidig utmåling, og på bakgrunn av at inntil-vedtak i mange tilfeller utgjør en omgåelse av saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Utmåling av stønad er et enkeltvedtak.

Hovedprinsippet for behandling av søknad om økonomisk stønad er at det skal foretas konkrete og individuelle vurderinger av hjelpebehov, stønadsform og stønadsbeløp. Det innebærer at når NAV-kontoret foretar en vurdering av en søknad om stønad til livsopphold, så er utmåling av beløp en del av den vurderingen som skal gjøres etter sosialtjenesteloven §§ 18 og 19. Dette er ikke en ny tolkning, det fremgår også av rundskrivet til sosialtjenesteloven, punkt 4.18.1. Rundskrivet er uttrykk for gjeldende lovtolkning.

Når det gjelder tjenestemottakere som er engstelige fordi de er usikre på om de vil få innvilget stønad til dekning av strøm eller andre utgifter, og hensynet til effektiviteten på NAV-kontoret, så legger vi til grunn at tett og god oppfølging og dialog med bruker skal foregå også utenom vedtak med innvilgelse av økonomisk stønad.

NAV // ARBEIDS- OG VELFERDSDIREKTORATET // KONTORET FOR KVALIFISERING OG SOSIALE TJENESTER

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

Når det gjelder statsforvalterens anførsel om antall enkeltvedtak og tidsbruk i en sak, så er det ikke avgjørende for vår vurdering. Vi forstår det imidlertid slik at NAV-kontoret også med inntil-vedtak må foreta en vurdering når den faktiske utgiften oppstår og dokumenteres, før utbetaling. Det betyr at saken ikke er avsluttet i det inntil-vedtaket fattes, da endelig stadfesting av beløp til utbetaling må gjøres i etterkant, etter innhenting av ny dokumentasjon i saken. Dette vil også kreve noe tid, og som vi kommer tilbake til lenger ned, så er det ikke anledning til å stille vilkår om slik dokumentasjon.

Når det gjelder utgifter til strøm mener Arbeids- og velferdsdirektoratet at det er mulig å fatte vedtak med et beløp basert på antatt utgift til strøm. Utgangspunktet for utmålingen kan da eksempelvis være gjennomsnittlig strømforbruk foregående periode eller tilsvarende periode forrige år, med forbehold om at vurderingen kan være noe ulik basert på sesong og strømpris. Dersom beløpet viser seg å være høyere enn det utmålte, kan det fattes en omgjøring etter forvaltningsloven § 35 eller et tilleggsvedtak. Dersom NAV-kontoret vurderer at innvilget beløp var for høyt, kan det vurderes å fatte et omgjøringsvedtak.

Når det gjelder Statsforvalteren i Vestland sitt tilleggsbrev av 18.12.20 der det særlig blir stilt spørsmål om tjenestemottakere med variabel inntekt, så må NAV-kontoret på vanlig måte ta en konkret vurdering av hensiktsmessig lengde på vedtak. Dersom det i samråd med bruker blir vurdert at det er hensiktsmessig med vedtak over en lengre periode, så vil det også i de sakene bli aktuelt med omgjøringsvedtak og tilleggsvedtak, slik det er gjort rede for i omtalen av strømutgifter.

Når det gjelder tannbehandling, så legger vi til grunn at vanlig praksis er at tjenestemottaker leverer et kostnadsoverslag fra tannlege. Dette kan da brukes til å utmåle stønad, og fatte vedtak. Tjenestemottaker kan da begynne sin tannbehandling. Dersom det faktiske behovet endrer seg, må NAV-kontoret på vanlig måte foreta en ny vurdering, slik som det er gjort rede for i eksempelet med strøm. Dette er det samme prinsippet som gjør seg gjeldende ved øvrige livsoppholdsutgifter, som kan variere i størrelse.

Vi har fått tilbakemeldinger på at NAV-kontor ikke ønsker å fatte omgjøringsvedtak etter forvaltningsloven § 35, og at det er mer praktisk og tidsbesparende med inntil-vedtak. Vi forstår at dette har utviklet seg til fast praksis flere steder, og at det er et grep som brukes både for å trygge tjenestemottaker om dekning av kommende utgifter, og for å forenkle saksbehandlingen på NAV-kontoret.

Slik vi forstår det så kan praksisen også føre til at tjenestemottaker mottar et lavere beløp enn forventet, uten at det er varslet og vedtaksfestet. Videre stiller vi spørsmål ved hvordan det blir håndtert dersom tjenestemottaker ikke leverer eksempelvis

strømregning til NAV-kontoret i etterkant av mottatt inntil-vedtak. Det er ikke adgang til å holde tilbake innvilget stønad.

Vi finner grunn til å presisere at dokumentasjon på inntekter og utgifter er en del av vurderingen som gjøres i forbindelse med opplysningen av saken, og vurdering av stønadsbehov. Det er ikke anledning til å stille vilkår om innlevering av dokumentasjon for å få utbetalt stønad til livsopphold som NAV-kontoret allerede har vurdert at tjenestemottaker har en vedtaksfestet rett til.

Vi forstår det slik på henvendelsen at NAV-kontor har laget seg «praktiske ordninger» for å ivareta hensynet til brukers forutberegnelighet og effektiviteten til NAV-kontoret best mulig, men det kan ikke gå på tvers av hensynet til retten til utmåling og saksbehandlingsregler. Saksbehandlingsreglene må følges nettopp fordi de skal ivareta den enkeltes rett til å få behandlet sine saker av offentlige myndigheter på en forsvarlig og riktig måte. Saksbehandlingsreglene ivaretar rettssikkerheten til tjenestemottaker, og det er hensyn som ikke kan overlates til lokal praksis og rutiner på det enkelte NAV-kontor.

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil avslutningsvis presisere at det ikke er den digitale utviklingen av Digisos som har gitt føringer for lovtolkningen. Det er lovtolkningen som har satt rammene for den digitale utviklingen. Når Digisos er omtalt, så skyldes det at praksisen med «inntil-vedtak» har aktualisert seg i arbeidet med videreutviklingen av Digisos. Dette i form av at kommuner har vært overrasket over at det ikke legges til rette for «inntil-vedtak» i den digitale løsningen. Det ble derfor vurdert som hensiktsmessig å sende ut en presisering.

Med hilsen

Nina Strømmen
fung. kontorsjef
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Ann Helen Valderhaug
seniorrådgiver
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Kopi til

Fylkesmannen i Agder
Fylkesmannen i Innlandet
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen i Oslo og Viken
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Fylkesmannen i Trøndelag
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark
Statens helsetilsyn

Mottakerliste

Fylkesmannen i Vestland